

Amnestys årsmöte i Lund 25-26 april 2009

Rapport från beredningsgrupp 1 - Policy

Anna Massarsch (ordförande), Anna Dahlbäck (rapportör)

1.1 Arbeta för enskilda dödsdömda

Beredningsgruppens förslag till beslut:

Årsmötet föreslås besluta

att det ges möjlighet för grupper att i Amnestys namn arbeta för enskilda dödsdömda som begärt granskning av bevismaterial och ny rättegång men ännu inte fått detta beviljat.

att svenska Amnestys styrelse tar initiativ till att det vid IS och i samarbete med AI-USA och nationella organisationer för dödsstraffets avskaffande i USA görs en utredning av hur många dödsdömda som har begärt men inte fått beviljat en ny rättegång med återopande av tillkommande bevisning,

att dessa fall efter vederbörlig granskning erbjuds för lämpliga insatser från intresserade grupper, med målsättning att den dömda verkligen får möjlighet till en ny prövning,

att Amnesty sålunda överger den nu rådande strategin att inte ta upp några enskilda fall förrän då datum för avrättningen har fastställts.

Beredningsgruppens förslag antogs med majoritet.

Beredningsgruppens diskussion:

Motionärerna lade till de tre ovan redovisade att-satserna till den ursprungliga första att-satsen. Dessutom hade beredningsgruppen att ta ställning till följande alternativa att-sats.

att svenska sektionen startar en diskussion med IS om policyn rörande arbetet mot dödsstraffet i USA.

För motionen anfördes:

Vi bör arbeta mer och på ett tidigare stadium för enskilda dödsdömda fångar i USA. Motionen syftar till att vi ska engagera oss för enskilda dödsdömda fångar i USA när dessa har begärt granskning av bevismaterial och ny rättegång, men ännu inte fått detta beviljat. Hittills har ca 130 dödsdömda i USA befunnits oskyldiga sedan de fått en ny prövning av sina fall; flera hade då tillbringat mer än 10 år i dödszell och det hade i vissa fall gått prestige i ärendet från berörda myndighetspersoner. Enskilda medlemmar i grupp 168 har engagerat sig i ett sådant fall men har inte kunnat göra det i Amnestys namn, eftersom Amnestys princip har varit att inte engagera sig för dödsdömda fångar förrän ett avrättningsdatum är fastställt.

Amnestys nuvarande princip är inte rimlig och innebär att vi engagerar oss alldeles för sent. Att engagera sig i enskilda fall på detta sätt går mycket väl att kombinera med arbetet för att avskaffa dödsstraffet generellt sett. Att engagera sig i enskilda fall på det sätt som föreslås påverkar dessutom dödsstraffsopinionen på ett ur vårt perspektiv positivt sätt, inte bara i USA utan även i andra länder eftersom dödsstraffet i USA på många sätt påverkar dödsstraffsanvändningen i många andra länder.

Mot motionen anfördes:

Avskaffandet av dödsstraffet i hela världen inklusive USA har hög prioritet inom Amnesty. Noggranna överväganden ligger till grund för beslut om huruvida, och i så fall när, Amnesty ska agera i ett enskilt fall. Dessutom har Amnesty begränsade resurser och IS får allt fler uppgifter att utföra enligt beslut från ICM.

Det är tveksamt om det är rimligt att satsa så mycket resurser som det här kommer att innebära på endast landet USA. Det avrättas fler människor i exempelvis Kina. Ska arbetet läggas ut på enskilda grupper finns det dessutom en risk för att bristande kunskaper inom grupperna skulle vara kontraproduktivt.

1.2 Irreguljära migranter i Sverige

Beredningsgruppens förslag till beslut:

Beredningsgruppens diskussion:

De irreguljära migranterna, de s.k. papperslösa, står i många fall utanför lagen och därmed utan grundläggande skydd och rättigheter såsom skola och hälsovård. Motionären drog dock tillbaka motionen eftersom hon var tillfredsställd med styrelsens svar och instämde i åsikten att Amnesty redan arbetar på det sätt som föreslogs i motionen.

1.3 Kampanj mot kränkningar av romer

Beredningsgruppens förslag till beslut:

Årsmötet föreslås besluta

att styrelsen ska verka för en uppgradering av bevakning och från IS riktade insatser för att hävda romers mänskliga rättigheter,

att styrelsen ska verka för att AI i samarbete med romska organisationer motverkar diskriminering i en tid då rasismen i Europa ökar och romer återigen blivit en extremt utsatt grupp,

att svenska sektionen särskilt uppmärksammar romer i asylprocessen.

Beredningsgruppens förslag antogs med stor majoritet.

Beredningsgruppens diskussion:

Motionären drog tillbaka den ursprungliga att-satsen och föreslog tre nya att-satser vilka beredningsgruppen hade att ta ställning till och slutligen tillstyrkte.

För motionen anfördes:

Romer utsätts på många håll i världen och särskilt i Östeuropa för omfattande kränkningar av sina mänskliga rättigheter. Romer är den mest utsatta gruppen i Europa och den ökande rasismen kommer att ytterligare försvåra deras situation. I Sverige avvisas asylsökande romer systematiskt och nekas därmed rätt till en rättssäker asylprocess. Det arbete som Amnesty har utfört för att uppmärksamma och förhindra detta är bra men inte tillräckligt. Amnesty måste agera mer kraftfullt för att förbättra romernas situation. Det är viktigt att årsmötet med eftertryck förklarar att detta är en prioriterad fråga.

Mot motionen anfördes:

Ingen anförde något mot motionens syfte men flera (inklusive styrelsen) ansåg att Amnesty redan arbetar i tillräcklig utsträckning på det sätt motionären föreslår. Inom ramen för Dignity-kampanjen kommer dessutom arbetet för romernas situation att intensifieras.

År 2008 genomförde Amnesty en kampanj för rätten till utbildning för romska barn i Slovakien. Dessutom genomfördes ett möte i november 2008 med romska grupper och MR-aktivister vilket resulterade i ett nätverk med romska organisationer. Flera artiklar har dessutom publicerats de senaste månaderna både av Amnesty i Sverige och internationellt. Framöver kommer påverkansarbete gentemot EU-parlamentariker att utföras via EU-kontoret, en uppdatering av Slovakien-kampanjen ske och arbete mot diskriminering av romer i Italien och Tjeckien utföras. Arbete med asylsökande romer i Sverige sker redan idag men kan intensifieras.

1.4 Rapportering gällande Nordkorea

Beredningsgruppens förslag till beslut:

Årsmötet föreslås besluta

att svenska styrelsen verkar för en viss uppgradering av bevakning och rapportering gällande Nordkorea, inte minst med tanke på att landet framstår som ett av de svåraste problemområdena i dagens värld då det gäller mänskliga rättigheter – detta enligt Amnestys egen rapportering i årsrapporterna.

att svenska styrelsen arbetar för att det internationella sekretariatet tydliggör hur och vilka länder som prioriteras och med vilka kriterier.

Beredningsgruppens förslag antogs enhälligt.

Beredningsgruppens diskussion:

Motionären drog tillbaka motionen men styrelsen valde att väcka den på nytt, dock med en ny tillagd andra att-sats.

För motionen anfördes:

Nordkorea är ett världens svåraste problemområden såvitt gäller situationen för mänskliga rättigheter. Det är svårt men inte omöjligt att få fram information om förhållandena i Nordkorea. På Amnestys hemsida finns dock inte en enda rapport om förhållandena i Nordkorea efter juli 2008. Det är viktigt att Amnesty ständigt uppdaterar bevakning och rapportering av förhållandena i Nordkorea.

Mot motionen anfördes:

Inga argument anfördes emot motionen annat än att detta problem inte är begränsat till Nordkorea utan även gäller Amnestys bevakning av vissa andra länder. En andra att-sats om att det internationella sekretariatet måste tydliggöra hur och vilka länder som prioriteras och enligt vilka kriterier lades därför till.

1.5 Resolution till ICM angående abort

Beredningsgruppens förslag till beslut:

Årsmötet föreslås besluta

att uppdra åt styrelsen att internationellt fortsätta att driva frågan om en abortpolicy baserad på uppfattningen att abort ska vara lagligt, säkert och tillgängligt för alla kvinnor,

att uppdra åt styrelsen att dra tillbaka resolutionen om tillgång till säker och legal abort som skickats in till ICM 2009,

att uppdra åt styrelsen att återkomma med en ICM-resolution i frågan så snart det är strategiskt möjligt.

Beredningsgruppens förslag antogs med stor majoritet.

Beredningsgruppens diskussion:

Beredningsgruppen hade att ta ställning till förslaget ursprungliga tre att-satser. Därutöver föreslogs dels att den tredje att-satsen helt skulle strykas (vilken endast en person röstade för), dels följande ändring av den tredje att-satsen.

att uppdra åt styrelsen att återkomma med en ICM-resolution i frågan till nästa ICM.

För förslaget anfördes:

Abortfrågan har debatterats i Amnesty under ett flertal år. Svenska Amnesty har velat utvidga den nuvarande abortpolicyn. Internationellt finns det dock stora meningsskiljaktigheter mellan sektionerna i denna fråga.

ICM 2005 gav IEC i uppdrag att ta fram en begränsad policy. Svenska Amnestys årsmöte 2006 uttalade att man önskade en mer utvidgad policy. IEC antog en begränsad policy 2007. Svenska Amnesty lade en resolution till ICM 2007 om en mer utvidgad policy. Eftersom frågan var för kontroversiell, gav Svenska Amnestys årsmöte 2007 styrelsen i uppdrag att av strategiska skäl dels dra tillbaka resolutionen till ICM det året, dels lägga fram resolutionen till ICM 2009, vilket styrelsen gjorde.

Styrelsen har nu insett att chanserna att få igenom resolutionen även på detta ICM är mycket små, beroende på dels att ICM i år har flera mycket omfattande frågor att avgöra, dels att abortfrågan alltför är mycket kontroversiell. Av strategiska skäl bör därför resolutionen dras tillbaka även denna gång. Om så inte sker kan möjligheterna att få igenom abortresolutionen på sikt minska.

Resolutionen bör kunna läggas fram på nytt redan inom två år. Förhoppningen är att de skeptiska sektionerna har mjukats upp när Dignity-kampanjen har pågått ett tag. Styrelsen har redan försökt att lobba för frågan internationellt i rörelsen; vissa av dem som stöttar resolutionen har dock uttryckt en önskan om att den inte ska behandlas på årets ICM. Styrelsen kan tänka sig att lägga fram en sådan resolution fastän man vet att den inte kommer att gå igenom, däremot finns det vid årets ICM inte ens tid att diskutera frågan.

Mot förslaget anfördes:

Inget direkt anfördes mot motionen. En person ansåg att den nuvarande abortpolicyn är tillräcklig och att resolutionen därför bör dras tillbaka för gott. Flera andra uttryckte farhågor om att det aldrig kommer att bli strategiskt möjligt att lägga en sådan resolution och en undran om hur vi ska agera om det aldrig blir det. Frågan kommer alltid att vara kontroversiell inom rörelsen och det kan vara passande att lägga fram förslaget nu när Dignity-kampanjen lanseras. Det bör i vart fall preciseras mer exakt när man avser att lägga resolutionen på nytt och bättre redogöras för hur man har tänkt att få mer stöd/gehör för frågan internationellt. Frågan är också vad som menas med strategiskt möjligt; det kan vara strategiskt att lägga en resolution även om man vet att den inte har så stor chans att gå igenom.

1.6 Riktlinjer för alkoholförtäring vid medlemsarrangemang

Beredningsgruppens förslag till beslut:

Årsmötet föreslås besluta

att anta riktlinjer för alkoholförtäring vid medlemsarrangemang inom svenska sektionen av Amnesty International enligt förslag nedan.

att framtida revideringar av riktlinjerna görs av sektionsstyrelsen.

Beredningsgruppens förslag antogs enhälligt.

Beredningsgruppens diskussion:

Beredningsgruppen hade att ta ställning till den ursprungliga att-satsen och en ny andra att-sats. Riktlinjerna reviderades så att meningen i riktlinjerna "Riktlinjerna gäller däremot inte om arrangemanget inte inkluderar social samvaro eller sådan sker spontant i externa lokaler." under rubriken "Inledning, definitioner och begränsningar" ändrades till "Riktlinjerna gäller däremot inte social samvaro som sker spontant i externa lokaler."

Årsmötet 2008 gav styrelsen i uppdrag att utarbeta ett förslag till alkoholpolicy. Arbetet med policyn/riktlinjerna har skett tillsammans med ungdomsrådet och sekretariatet, och styrelsen har bland annat undersökt hur andra organisationer har valt att göra. Huvudprinciperna är att alkohol inte får förtäras under själva aktiviteten enligt dagordning eller program men däremot vid efterföljande sociala arrangemang samt att Amnesty inte ska betala för alkohol.

En andra att-sats lades till som innebär att styrelsen kan revidera riktlinjerna utan att behöva ett årsmötesbeslut. Om revidering ska göras ska i vart fall ungdomsrådet konsulteras. I övrigt debatterades inte förslaget.

1.7 One Amnesty - Internationell handlingsplan (ISP) 2010-2016

Beredningsgruppens förslag till beslut:

Årsmötet föreslås besluta

att svenska sektionen ska verka för att prioriteringarna inom nästa ISP ska ske på ett transparent och demokratiskt sätt,

att svenska sektionen ska verka för att samarbeten och partnerskap inom nästa ISP ska ske utifrån tydliga riktlinjer, att beslut om samarbeten och partnerskap föregås av konsekvensanalys så att vi kan öka och behålla vår trovärdighet,

att svenska sektionen ska verka för att det övergripande syftet med ISP:n, och övriga relevanta mål, tydliggörs så att de reflekterar AI:s roll som en oberoende, medlemsbaserad MR-organisation som utifrån sin specialistkompetens och sin specifika identitet agerar i en global mångfald av MR-organisationer,

att svenska sektionen ska verka för att IEC:s förslag till ISP för 2010–2016 antas med ovanstående tydliggöranden och förändringar.

Beredningsgruppens förslag antogs med stor majoritet.

Beredningsgruppens diskussion:

Beredningsgruppen hade att ta ställning till de ursprungliga fyra att-satserna samt de ovan tillstyrkta förändringarna av den andra och tredje att-satsen. Dessutom föreslogs följande femte att-sats (vilken avslogs med röstsiffrorna 39-31).

att svenska sektionen ska verka för att den fjärde inriktningen i ISP ges en särskild uppmärksamhet eftersom klimatpåverkan knyter direkt an till mänskliga rättigheter.

Om förslaget:

Ett förslag till ny internationell handlingsplan (Integrated Strategic Plan, ISP) kommer att presenteras vid det internationella rådsmötet (ICM) i Turkiet i augusti 2009 och antas för åren 2010-2016. Styrelsen vill med sitt förslag att den svenska sektionens årsmöte ska ge den svenska ICM-delegationen ledning för sitt agerande vid kommande ICM.

IEC:s förslag till handlingsplan består av

- en "strategisk karta",
- med ett övergripande syfte eller högre mål, som ska styra allt vi ska göra under ISP-perioden,
- med 18 övergripande mål (varav fyra handlar om vilka MR-områden vi ska fokusera på) och
- med tillhörande indikatorer (som ska möjliggöra mätning och utvärdering av måluppfyllelse) samt
- sju inriktningar som allt arbete ska styras mot.

ISP:n handlar om den generella inriktningen på AI:s arbete. IEC anser att det är mycket viktigt att diskussionen om ISP:n förs på en övergripande, strategisk nivå. De mer konkreta målen och prioriteringarna ska beslutas om på operativ nivå, ute i verksamheten.

Prioriteringarna är tänkt att ske genom global samordning och inte av de enskilda sektionerna för sig. Det finns dock inga sådana globala samordningsmekanismer idag. Något prioriteringscirkulär har inte föreslagit för ICM. ICM ska fatta dom övergripande besluten och välja den internationella styrelsen (IEC). Ett globalt management-team ska väljas med representanter inte bara från sektionerna utan även från Amnestys olika "enheter"; teamet ska lämna prioriteringsförslag. Beslut om prioriteringarna ska tas av IEC tillsammans med Chairs Forum. Prioriteringsdokumentet ska gälla alla enheter inom Amnesty.

Styrelsens åsikter:

Styrelsen tycker att förslaget till ISP är betydligt bättre än tidigare utkast. Det finns dock fortfarande en del frågor som inte besvaras i förslaget.

Positivt för ISP-förslaget är:

- Att det innehåller tydliga gemensamma strategier och fokus på utvärdering, ansvar och resultat.
- Att det är utåtriktat och omvärldsorienterat.
- Att ISP:n är övergripande (och inte för snäv eller detaljerad), vilket tydliggör vart Amnesty är på väg och lättare säkerställer att alla delar av rörelsen går åt samma håll.
- Att den inte föreslår några stadgeändringar.

Negativt/oklart:

- Det är otydligt vad som inte omfattas av förslaget.
Det är otydligt vilka prioriteringar som måste göras och vem som ska göra prioriteringarna.
Det måste finnas ett system för att säkerställa ett demokratiskt inflytande när målen konkretiseras.
- Många obesvarade frågor finns vad gäller samarbeten och partnerskap.
Det finns en avsaknad av konsekvens- och riskanalys.
Det är viktigt att vi behåller trovärdighet i research, opartiskhet och legitimitet genom medlemskap.

- Frågetecknen finns kring det övergripande målet ”stärkandet av den globala MR-rörelsen”. Det får inte innebära att vi upplöses som organisation eller att vi måste bli ”som alla andra”, att vi förlorar våra styrkor och vår specialkompetens.

Mot förslaget / åsikter under diskussionen:

Diskussionen var tämligen yvig och frågorna många. På det stora hela anförde ingen något emot styrelsens åsikter om och kritik av förslaget till ny ISP, vilket borde innebära att beredningsgruppen instämde i styrelsens åsikter och kritik.

Följande synpunkter framfördes:

- Ordval i att-satserna: Vi bör reda ut vad vi menar med opartiskhet och trovärdighet, möjligen byta ut det ena mot det andra. Istället för att tala om riskmedvetenhet och försiktighet när det gäller samarbeten och partnerskap bör vi göra konsekvensanalyser. Vi bör inte använda ordet oberoende.
- Det är viktigt att betona vår specialistkompetens och specifika identitet när vi samverkar med andra MR-organisationer.
- Styrelsen är otydlig i sina krav på tydliggöranden och förändringar. Det borde uttryckligare anges vad man anser bör förtydligas/förändras; är vi tveksamma till att låna ut vårt varumärke bör detta tydligt framgå
- Det är viktigt att betona att det är en aktiv handling att bli medlem i Amnesty. Medlemsavgiften kan förstås vara olika i olika länder, men vi måste ha kvar kravet på någon form av aktiv handling för att bli medlem.
- Det är oklart vad som menas med att prioriteringarna måste göras på ett demokratiskt sätt – ordet demokrati kan förstås olika av olika personer.
- Begreppet One Amnesty känns tveksamt eftersom ”enhetlighet” för tanken till diktatur. Det vore att föredra att vi förbättrar det diversifierade Amnesty vi har idag i stället för att skapa ett centralstyrt One Amnesty.
- Det finns en risk för att man bortser från praktiska problem som man kan komma att möta, t.ex. gällande samarbetet med andra organisationer. Amnesty har t.ex. inte kunnat skriva under upprop för frigivning av politiska fångar i Burma eftersom vi skiljer på begreppen samvetsfånge och politisk fånge. I samarbete med andra organisationer kommer man att möta en mängd sådana problem.
- Det föreslagna övergripande syftet (att stärka MR-rörelsen) är inte Amnestys roll och bör inte vara vårt övergripande fokus. Det vi har nu (globalizing justice) är i så fall betydligt bättre.
- Varför ska organisationer i andra länder som inte är en del av Amnesty få använda vårt namn bara för att det ska verka som att vi har geografisk spridning när vi i själva verket inte har det.
- Relationsrelaterat våld ingår inte i C3 (våld av stater och väpnade grupper). Det ryms dock inom gruppen C4 (skydda rätten till identitet).